

Lachen naar 't veugeltje

PZC-fotograaf Dick Faber fotografeert in 1956 in Breskens | Foto: archief PZC, ZB Beeldbank Zeeland, recordnummer 48167

Foto's maken was ooit een serieuze zaak

Kijk eens naar het vogeltje. In dit kersverse nummer van Zeeuws Weerzien gaan we op DE foto. We halen een kam door ons haar, kiezen onze mooiste jurk en beste pak. En we kijken in de lens. Klik!

door Jan van Damme

Alsof je afdaalt in een grot onder je huis. Schaars verlicht met hier en daar een fakkel aan de muur. Het graaien in een doos met oude foto's is tijdrovend. Ach ja en olala, die tante en die achterneef, hele stambomen trekken voorbij zonder dat ik met zekerheid elk plaatje van een naam en datum kan voorzien.

Wat werden er een halve eeuw en langer geleden prachtige staatsieportretten gemaakt. In mijn familie weken ze daarvoor nogal eens uit naar studio J. Van Belleghem op de hoek van de Schouwburgplaats en Marktstraat in Maldegem. Daar wisten ze in zwart-wit wel raad met je. Nee, het was niet de bedoeling dat je lachte in die tijd. Ernstig, geconcentreerd moest je kijken. Als ze het in de donkere kamer naar hun zin hadden, zorgden ze voor een mooie rookwolk in het onderste deel van het beeld.

Prijzig

Foto's waren een serieuze zaak. En prijzig, veronderstel ik. Het moet vanuit Groede met het hele gezin een uitje zijn geweest naar net over de grens. Ongetwijfeld een idee van mijn vader. Er werd een studio-opname gemaakt op het moment dat ze met drie kinderen dachten dat het gezin compleet was. Maar ze hadden buiten de waard gerekend. Twee jaar later moest er een nieuwe sessie worden gepland toen ik me als achteraancomer bij het gezin voegde. Voor een foto van dat onverwacht uitgebreide gezin zijn ze niet meer naar Maldegem gegaan. Er is wel een foto gemaakt: met z'n zessen op de bank in de voorkamer die alleen op zondag gebruikt werd als er visite was. Het zal 1958 zijn geweest. Wie er toen een fototoestel had, wie de foto heeft genomen, ik kan het aan niemand meer vragen.

Matrozenpakje

In de doos zitten ook foto's die ik liever oversla. In een matrozenpakje voor de schoolfoto-

graaf op de kleuterschool. De herinneringen aan het moment zelf zijn vervlogen. Ik kijk naar een jongetje dat achter een tafel zit met daarop een bouwpaaketauto die hij zeker niet zelf in elkaar heeft gezet. Waar kwam dat matrozenpakje vandaan? Ik voel me er ruim zestig jaar later nog plaatsvervangend ongemakkelijk in. En brrr, daar is er nog een, een jaar of twee later genomen. Ik klem mijn lippen op elkaar om mijn fietsenrek van dat moment te verbergen. Ontspannen is anders.

Saartje

Ach gelukkig, daar hebben we Saartje. Saartje, mijn tamme kip. Ze scharrelde op ons gazon achter het huis, liet zich aaien en oppakken, was onderdeel van de speciale circusact 'spring over de stok'. We hadden nog vijf andere legkippen die stuk voor stuk groter en sterker waren uitgevallen dan Saar. Die mochten niet meedoen. Was het jaloezie of ander venijn? In elk geval: Saar werd kaal gepikt en ging kort voor kerst dood. Ik zie haar nog liggen, op een juten zak in de aardappelloods. Zo'n beeld blijft je bij, ook zonder foto.

VOORJAAR:

Vriendschap en liefde

Ons voorjaarsnummer staat in het teken van vriendschap en liefde. Begrippen die in het verleden anders leken te worden ingevuld. Vriendschappen van vroeger lijken wel vriendschappen voor eeuwig. En iemand de liefde verklaren was ooit een stuk ingewikkelder dan nu. Want verliefd worden kon je eigenlijk alleen op iemand uit je eigen sociale laag, je eigen kerk, je eigen kring. Heeft u daar herinneringen aan? Laat het weten aan:

redactie@zeeuwsweerzien.nl

**Om door een
ringetje te halen**

Pagina 3

**Je wier 'angeplakt
'an 't staduus**

Pagina 4

**Voor herhaling
vatbaar**

Pagina 11

Goede zorg begint met een verhaal

T. 0900-7879777 | zorglijn@svrz.nl | www.svrz.nl

MONDIAL MOVERS
Vogel Verhuizingen

Woningontuiming met zorg!

Dat doen ze ook!

Wist u dat Mondial Vogel Verhuizingen ook zorgvuldige woningontuimingen verzorgt voor ouderen, mindervaliden en hulpbehoevenden na hun verhuizing en voor nabestaanden na een overlijden?

- Leegruimen van woning of verzorgingskamer
- Alle werkzaamheden conform opleveringseisen
- Verwijderen vloerbedekking
- Tijdelijke opslag inventarisgoederen en/of persoonlijke spullen
- Afvoeren inventarisgoederen op milieuverantwoorde wijze
- Eindschoonmaak

0118-612669
info@vogel-verhuizingen.nl

Fotografie en uitvaart

Herinneringen

Foto's en video's bewaren herinneringen. Weer opeen heel andere manier dan verhalen. Foto's voegen beelden toe. Je ziet weer hoe mensen er vroeger uitzagen: hun kleding, hun haardracht, de stijl van het interieur. Ik ben zelf geboren in de jaren zeventig van de vorige eeuw, en verbaas me telkens weer over hoe wij er toen uitzagen. Kleurrijk, bont, zowel in kleding als bijvoorbeeld de kleur van de zitbank (fel oranje!). En mijn vader had nog haar...

Bij uitvaarten voegen foto's vaak veel toe. We bekijken ze tijdens muziek, of ze illustreren een verhaal. Je merkt hoe foto's reacties oproepen bij de aanwezigen, een lach en een traan. Hoe herkenbaar is de overledene op de foto: zo keek hij, dat was haar houding, zo lachte hij altijd.

Livestream

Een nieuw fenomeen, vooral opgekomen in de coronatijd, toen slechts een beperkt aantal mensen bij een uitvaart aanwezig mocht zijn, is de livestream. Een camera zendt via internet rechtstreeks de bijeenkomst uit, zodat de mensen die er helaas niet bij mogen of kunnen zijn, toch mee kunnen

leven. De kring wordt groter ondanks de beperkingen. Ook nu de coronamaatregelen niet meer gelden, kan voor mensen van ver, of ouderen, een livestream een uitkomst zijn. Je bent er toch een beetje bij.

Uitvaartfotografie

De uitvaart zelf is ook een moment dat het waard is om te bewaren in foto's. Het overlijden en de week voorafgaand aan de dag van de uitvaart trouwens ook. Om te beginnen om een heel praktische reden. Iedereen die een overlijden meemaakte, weet dat er zoveel op je afkomt, dat je veel vergeet. Hoe zag de kamer eruit waar iemand was opgebaard? Hoe de bloemen op de kist? Om niet te vergeten, kun je beter een foto maken. Mag dat? Vragen mensen vaak. Tuurlijk. Je kunt het zelf doen. Iedereen heeft tegenwoordig een camera op de mobiele telefoon.

Je kunt ook hulp inschakelen van een uitvaartfotograaf

Een uitvaartfotograaf is een professionele fotograaf die op verzoek van de familie bij de uitvaart kan zijn. Hij of zij zal - door ervaring onopvallend - aanwezig zijn en de uitvaart in beeld weten te vatten. De verbondenheid in

het verdriet, de erehaag voor je geliefde, de sfeer rondom het graf, de reactie van een kind. Hij/zij maakt een album om in te bladeren, en je krijgt de foto's digitaal. Zo voeg je aan je eigen herinneringen en de verhalen beelden toe. Ook over tien of twintig jaar zullen deze beelden je vertellen hoe het was om samen afscheid te nemen.

Gerrit Klein

Wij zijn er voor u

Monuta
Adrienne Klein

De steun bij ieder afscheid.

In Middelburg, Veere en Vlissingen
www.monutaadrienneklein.nl

Souburger ontwierp 3D-camera

Foto's maken met een dieptewerking. De Souburgse fotograaf A.G. Kruithof was er door begeistert. Najaar 1958 presenteerde hij zijn vinding: de SSK-camera, wat staat voor Spiegel Stereo Kruijs.

Dagblad De Stem en de PZC maken er melding van. Het 'geheim' van Kruithof is een camera waarbij het licht door twee lenzen op één filmrol valt. Daardoor ontstaan er kleuren-diapositieve opnamen, geschikt voor projectie met een driedimensionale waarneming. De Stem is nog niet laaiend enthousiast, want doordat een van de lenzen, die drie centimeter uit elkaar staan, nog niet scherp is gesteld, is het beeld nog wat wazig.

Colofon

Zeeuws Weerzien is een gratis krant vol verhalen over het Zeeland van de vorige eeuw. Om zelf te lezen, maar vooral als aansporing om samen met anderen herinneringen op te halen. De krant verschijnt 4x per jaar in een oplage van 40.000 exemplaren en wordt verspreid in heel Zeeland: in de vestigingen van Bibliotheek Zeeland, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeentehuizen, musea, boekhandels en bij diverse lokale ondernemers zoals supermarkten. Een actueel overzicht van distributiepunten evenals een digitale versie van de krant, treft u aan op onze website zeeuwsweerzien.nl. De krant komt tot stand dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers en i.s.m. Stichting Feest van Herkenning.

Uitgever

Stichting Zeeuws Weerzien:
Voorzitter Frans van de Velde,
Postbus 33, 4350 AA Veere;
zeeuwsweerzien.nl;
secretariaat@zeeuwsweerzien.nl

Redactie

Peter de Jonge (hoofdredacteur), Margreeth Ernens (website, eindredactie), Allie Barth, Peter Blom (Zeeuws Archief), Jan van Damme, Johan Francke (ZB | Bibliotheek van Zeeland), Mieke van der Jagt, Albert Kort, Ans van Nieuwenhuijze, Ali Pankow, Willem Staat, Peter Verdurmen.

Vormgeving

Leo Minnaard

Illustratie voorpagina

Doeken van Yan/
Maryanne van Winden

Druk en advertentieverkoop

Meulenberg Media,
Patrick Joossens:
drukkerij@meulenberg.nl

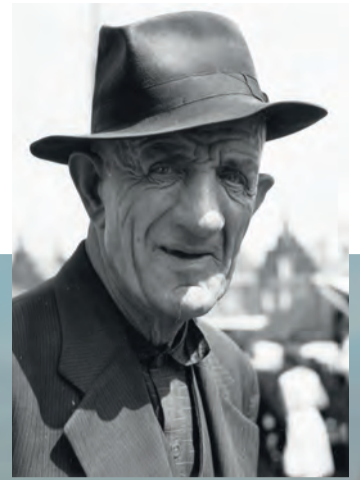
Projectcoördinatie

Hanneke de Vroe:
redactie@zeeuwsweerzien.nl

Bij het samenstellen van deze krant is met zorg getracht alle rechthebbenden m.b.t. beeld- en archiefmateriaal te achterhalen. Mochten personen of instanties desondanks van mening zijn dat (foto) rechten zijn geschonden, dan kunnen zij zich wenden tot de redactie via redactie@zeeuwsweerzien.nl

Verdwenen beroepen: de analoge fotograaf met doka

Toen fotografie nog een ambachtelijk werk was

Jaap Wolterbeek (hier op een opname uit 2006 gemaakt door zijn vrouw) ontwikkelde tijdens het analoge tijdperk in zijn donkere kamer de rolletjes en drukte zelf zijn foto's af. Vaak voor persbureaus. Later legde hij zich toe op portretfotografie, waaronder eentje (zie inzet) uit 1964 van de markante Vlissinger met de bijnaam 'Jan Cognac' | Bron: (Jaap Wolterbeek) ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 101981. ('Jan Cognac') Jaap Wolterbeek, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 13041.

Veel fotografen hadden tot eind jaren tachtig nog een eigen donkere kamer of doka (met rood licht) omdat zelf ontwikkelde zwart-wit foto's kwalitatief vaak veel beter waren dan afdrucken die door een fotocentrale waren gemaakt. Dat veranderde met de kleurenfoto's die erg complex waren om in een eigen doka te maken. Met de komst van de digitale fotografie verdwenen de doka's nagenoeg.

door Johan Francke

Enkele bekende na-oorlogse Zeeuwse fotografen zijn Rykel te Kate, Oscar de Milliano, Ch. L. Dert, Wim Helm, J.D.C. Berrevoets, Wim Riemens, Eva Besnyö, Jacqueline Midavaine en Jaap Wolterbeek. Die laatste is

één van de fotografen die zowel jarenlang analoog als digitaal heeft gefotografeerd.

Jaap Wolterbeek

Wolterbeek studeerde film en fotografie aan de Academie St Joost in Breda. Na eerst in Utrecht te hebben gewerkt kwam hij terug naar Zeeland om in opdracht van de PZEM de bouw van de kerncentrale vast te leggen. Dat werk gaf de ruimte om meer film- en foto-opdrachten aan te nemen zoals het maken van films voor het NOS-journaal en destijds bekende programma's als Van Gewest tot Gewest, die regionale nieuwsonderwerpen op de nationale televisie bracht. De journaalopdrachten brachten Wolterbeek door de hele provincie en dat was een reden om ook te gaan fotograferen. Eerst voor het Algemeen Dagblad en de Telegraaf. Er was toen nog heel weinig concurrentie in zijn vakgebied en wat hij aan restmateriaal over had, verkocht hij aan de

provincie, gemeenten, dagblad De Stem en de huis-aan-huisbladen.

Hoewel hij zelf een doka had, leverde Wolterbeek vaak de filmrollen aan zijn opdrachtgevers. Het zelf ontwikkelen van foto's kostte namelijk veel tijd. Het was heel belangrijk dat een doka netjes opgeruimd was, de chemische baden de juiste temperatuur hadden en de belichting van de foto's moest heel secuur en stipt worden uitgevoerd. Het negatief werd in een vergroter belicht via een condensor of diffuser. Een lens projecteerde gedurende enkele seconden het negatief op een grondplank met fotopapier. Daarbij was het belangrijk om rustig te blijven. Soms lastig met foto's van actuele gebeurtenissen zoals ongelukken. Later werd het mogelijk om foto's naar de krant te verzenden met een zogenaamde lichtstip-aftaster. Maar dat betekende wel dat terwijl je de foto's aan het ontwikkelen was, de kranten-

redactie in je nek zat te hijgen met de vraag waar de foto's bleven. Het belichte fotopapier moest namelijk nog in een serie chemische baden om te ontwikkelen en te fixeren; een chemisch proces dat het beeld op het fotopapier houdbaar hield en het materiaal ongevoelig voor licht maakte. Hierna moest de foto nog gespoeld en gedroogd worden.

Digitaal

Door digitale ontwikkelingen werd het vak makkelijker, maar dat leverde tegelijk meer concurrentie op. Wolterbeek legde zich toe op reportagefotografie, maar zijn grootste liefde is het maken van portretten van Zeeuwen. Een groot deel van zijn werk bestaat uit digitale fotografie. Toch prefereerde hij nog heel lang de 'zilverbromide' (zwart-wit) foto's boven de digitale foto's. Daar is hij dan ook veel trotser op, omdat er zoveel werk aan zat en de kwaliteit van de foto's altijd goed bleef.

Om door een ringetje te halen

Tegen dat de schoolfotograaf kwam, was er onder de meisjes in de klas altijd discussie gaande over wat je zou aantrekken op die speciale dag.

door Ans van Nieuwenhuijze

Niet dat we veel keus hadden, want zo groot was onze garderobe in de jaren vijftig niet. Eigenlijk ging de keuze bij de meesten over of het de daagse of de zondagse kledij zou worden. Ik wist eigenlijk meteen hoe dat bij mij zou uitpakken. Mijn moeder vond dat zo'n schoolfoto de werkelijkheid moest weergeven, dus werd het altijd de daagse jurk. Alleen was het dit keer toch iets anders, want de jurk die ik

op deze foto draag stond op de nominatie om van zondagse status naar daagse over te gaan. Mijn broer Adri, die drie jaar ouder was dan ik en in de zesde klas zat, eiste dat hij met zijn zegelring op de foto zou gaan. Die ring had hij op de kermis in Brouwershaven gewonnen en daar was hij zeer trots op. Ik denk vooral omdat mijn vader en diens twee broers een zegelring met hun initialen droegen, maar dan niet van de kermis. Mijn moeder ontraadde hem de ring te dragen. Zij vreesde dat hij in later jaren het sieraad niet meer zo mooi zou vinden.

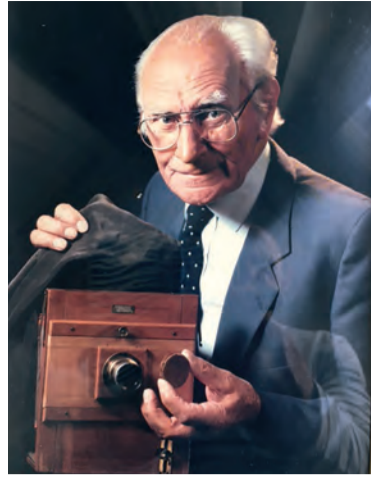
Adri was niet op andere gedachten te brengen en zit daarom met zijn zegelring (zonder initialen) prominent in beeld.

Schoolfoto van Ans van Nieuwenhuijze met haar broer. | Maker onbekend

Je wier 'angeplakt' an 't staduus.

Namen, geboortedatums en beroep stonden vermeld, iedereen wist meteen alles. Je kon niet meer terug, al had je gewild

Willem Cornelisse | Foto familie Dietvorst Cornelisse

Trouwen in Tholen

door: Jopie Meerman

Privacy? Het was een publiek gebeuren. Het bruidspaar liep naar het stadhuis van Tholen. Soms reden ze met een auto, af en toe met een koetsje.

En er was een fotograaf. Die legde alles vast: vanaf de voordeur tot in de trouwzaal. Na jawoord en handtekening van het stel nog een foto op de trap in het stadhuis. Alles voor later. De fotograaf die de dag vastlegde was Willem Cornelisse. Geboren in 1904 en in 1997 overleden. Fotograaf en cineast stond op de winkel in de Kerkstraat in Tholen. Een praatje met dochter Simina Dietvorst - Cornelisse, werd een leuke terugblik. In de winkel zwaaide mevrouw Cornelisse de scepter, daar werden de rolletjes ingeleverd en opgehaald als ze ontwikkeld en afgedrukt waren.

Trugkieke

Filmen deed Willem Cornelisse behalve als hobby, ook in opdracht. Zoals over de oester- en mosselcultuur op Tholen. En bejaardenreizen. Deze films zijn te zien bij Trugkieke op Omroep Zeeland. Het materiaal werd door de familie beschikbaar gesteld aan het Zeeuws Archief. Bij de Watersnood in 1953 maak-

te Cornelisse dia-reportages.

„Ik weet nog dat ik als kind erg onder de indruk was van wat mijn vader liet zien, die opgezwollen kadavers, de ellende...”, zegt dochter Simina.

Bioscoop

De fotograaf huurde speelfilms bij Gofilex en Cefa. Tholen kon daarvan, bij gebrek aan een bioscoop, genieten in zaal Hof van Holland. Simina: „Mijn vader ging films vertonen ergens in Zeeland en mama zag dat de filmspoelen nog thuis stonden. Snel een taxi geregeld en de spullen konden worden nagebracht. Ik hoor haar nog zeggen: Zo daar is niks verdiend vandaag!” Een keertje ging het mis bij een trouwreportage. De fotograaf ontdekte na afloop dat er geen rolletje in het toestel zat! Gelukkig kon de volgende dag alles zo realistisch mogelijk worden nagespeeld.

Bij het fotograferen van baby's, moest mevrouw Cornelisse soms worden ingeschakeld. „Wij stonden dan om een hoekje te kijken en moesten lachen hoe mijn moeder haar best deed.”

Erfenis

De erfenis van Cornelisse bestaat uit films en foto's die ook door het ANP werden gebruikt.

Een traditionele huwelijksfoto in het Thoolse stadhuis. | Foto: Willem Cornelisse

Van die foto's moesten de negatieven worden vernietigd. Het archief van Tholen heeft ook een grote voorraad beschikbaar. In het boek over Tholen, van Kees Slager en Matty Verkam-

man, zijn veel oude opnames te vinden. Trouwen in Tholen, daar wilde ik over schrijven. Maar ik kon niet om de maker van die trouwreportages heen.

Zijn foto staat hier als eerbetoon, en een foto van zijn camera's, dat is familie bezit. En natuurlijk een bruidsfoto, Nico en Adry Moeliker - Meerman, ze trouwden bijna 65 jaar geleden.

Toevallig op de politiefoto

door Johanna Brouwer

Er is ingebroken op de boerderij! Als papa die morgen buiten komt met een kruiwagen vol mest, ziet hij het meteen.

De deur van het kippenhok hangt er half uit en er lopen enkele kippen verdwaasd buiten rond. Een blik in het hok maakt duidelijk dat de meeste kippen foetsie zijn. Nu hebben wij bepaald geen legbatterij - in het hok zaten hooguit dertig kippen - maar toch is mama haar bijverdienste kwijt.

Johanna op de politiefoto (1957)

Een beetje ei doet in 1957 al gauw vijftien cent.

We hebben net telefoon en papa belt de politie. In de loop van de ochtend verschijnen de mannen in uniform. Een agent die het proces verbaal opmaakt en een heuse rechercheur met een tas vol spullen én een fototoestel. Hij maakt foto's van de geforceerde deur en ook van de bandensporen in de berm van de Middelburgse Schroeweg. Voor de volledigheid maakt hij ook nog een afdruk in gips van het spoor. Uiteraard is het dan tijd voor koffie, want een beetje aanloop is altijd gezellig als je afgelegen woont. De PZEM heeft de boerderij een tijdje eerder aangesloten op het netwerk en dat ga ik de agenten even demonstreren.

Ik draai enthousiast aan de knop bij de deur. „En we hebben ook een radio, en die kan ik ook aanzetten.”

Vastgelegd

De mannen kunnen wel wat met zo'n kind en vragen of ik nog meer kan. Natuurlijk kan ik dat. „Ik kan ook een brief schrijven aan tante Wanne in de Noord-Oost-Polder.” Dat willen de mannen wel eens zien en de rechercheur kijkt even of zijn rolletje nog niet vol is. Dat is niet het geval en zo word ik op jeugdige leeftijd (ongeveer 3) op de foto gezet door de politie. Enkele weken later krijgen we de foto's als prentbriefkaart per post toegestuurd. Het hoeft geen betoog dat er van de kippen nooit meer iets vernomen is, laat staan van de dieven.

Foto's laten een glimp van het verleden zien

„Sprekend je moeder.” Dat was de reactie van mijn tante toen ze in ons fotoalbum bladerde. Haar oog viel op de foto die was gemaakt ter gelegenheid van mijn eerste verjaardag. Daarop is te zien hoe een peuter vanuit zijn ledikant met enige verwondering in de cameralens kijkt. „Dat ronde koppie, die blauwe ogen: het kan niet missen.”

door Albert Kort

Het klonk mijn moeder als muziek in de oren. Met trots liet ze haar zuster nog enige andere foto's uit het album zien. Zoals die van haar huwelijk in 1951, waarop ze met haar echtgenoot een toast uitbrengt en die haar terugbrengt naar de tijd waarin ze nog jong was en over een gebrek aan mannelijke belangstelling niet te klagen had.

Kwaliteit

Het huwelijk van mijn ouders, mijn eerste verjaardag, de communie in de kerk: het waren allemaal officiële gelegenheden waarvoor een beroepsfotograaf werd ingehuurd, die met kostbare apparatuur mooie foto's maakte om deze belangrijke momenten in het leven vast te leggen. Spontaan kun je de foto's niet noemen, daarvoor zijn ze veel te statisch en geposeerd. Maar kwaliteit hebben ze. De scherpte ervan is ongeëvenaard en de tand des tijds hebben ze met gemak doorstaan.

En dit laatste kan niet altijd worden gezegd van de honderden plaatjes die mijn moeder jarenlang met haar kleine boxcamera maakte. Misschien kent u ze nog, van die kleine vierkante foto's met een kartelrandje, waarop verschillende scènes uit het dagelijks leven zijn vastge-

Op het strand in Domburg. Albert, Gerard, oma Kort, oma Siebelink, opa Kort en tante Jo Kort (1957) | Foto: Archief Albert Kort

Broer Gerard trots op zijn eerste fiets (circa 1960) | Foto: Archief Albert Kort

Grasmaaien met broer Gerard en nichtje (circa 1960) | Foto: Archief Albert Kort

Albert in ledikant (1956) | Foto: Archief Albert Kort

Albert op de pot (1956) | Foto: Archief Albert Kort

Bruiloft van vader en moeder (1951) | Foto: Archief Albert Kort

legd. Leuke foto's, dat wel. Zodra ik de eerste bladzijden van het album opensla, komen de herinneringen bovendrijven. Aan de vakantie in het verre Drenthe, het uitstapje naar het strand in Domburg, de treinreis naar dierentuin Blijdorp in Rotterdam, het schoolreisje naar

Sluis, het bezoek aan de speeltuin in Goes.

Geheugenluikje

De foto's van weleer — en dan met name de huis-tuin-en-keuken-fotootjes — brengen veel herinneringen terug. Als ik ernaar kijk, voelt het alsof er een

geheugenluikje wordt geopend, waardoor ik een glimp van het moment kan opvangen. Kijkend naar de grasmaaiër ruik ik nog steeds de geur van pas gemaaid gras in de tuin. Zittend op de wip in de speeltuin, borrelen allerlei herinneringen op aan het schoolreisje dat we die dag

naar Sluis maakten. Voor mij hebben de foto's betekenis, voor een ander zijn het echter niet meer dan plaatjes. Die mist de achtergrondinformatie en kan zich bij de foto's niets voorstellen. Slechts ik weet hoe ik me op dat moment voelde en aan welke dingen ik toen dacht.

Fotograaf en meester-dromer

door Allie Barth

Archiefdiensten bestaan niet alleen uit oude archiefstukken. Ze hebben ook grote verzamelingen foto's. Het Goese archief had jarenlang een fotograaf in dienst, die niet alleen foto's maakte, maar ze ook ontwikkelde in de donkere kamer. Hij was een vriendelijke man, de goedheid zelve, die bij het archief eindelijk plezier in zijn werk had.

Voor zijn komst was hij onderwijzer. Het lesgeven aan kinderen ging hem slecht af. Het op foto vastleggen van veranderingen in het stadsbeeld van Goes was zijn levenswerk. In zijn bestaan gebeurden de meest bijzondere dingen. Zo reed

hij op zijn eerste werkdag een deuk in de nieuwe auto van de baas. Of hij reed van Heinkenszand naar Goes met een lekke band. Band en velg helemaal kapot. Want Ad, zo heette hij, was een dromer. Zijn collega's zeiden altijd tegen hem: „Jij krijgt elke dag een peloton engelen van de Heer om je te beschermen.”

Op 31 oktober 1985 zorgden de Heemkundige Kringen in Midden-Zeeland voor een monument op de Sloedam ter nagedachtenis van de in de herfst van 1944 aldaar gesneuvelde Canadezen. Prins Bernhard zou dat onthullen. De voorzitters van de kringen zouden hem opwachten aan de rand van het herdenkingsterrein en hem de hand schudden. En Ad kreeg de opdracht om dat moment nauwkeurig op foto vast te leggen.

Hij had twee fototoestellen, waaronder een splinternieuwe. De prins kwam eraan en beide voorzitters schudden de hooggeplaatste gast de hand ter verwelkoming. Ad stond er ook bij, had zijn nieuwe fototoestel in de aanslag en drukte op de knop. Maar er gebeurde helemaal niets.

De maandag erop moest hij vertellen dat het fotograferen was mislukt. Baas boos. En zo ging het altijd met Ad. Wat hij ook deed, steeds gebeurde er iets uitzonderlijks. Het incident is later nooit meer aan de orde geweest, maar zijn collega's sloten niet uit dat Ad verzuimd had om een rolletje in het toestel te doen. Dat gebeurde namelijk wel vaker. En de gemeentearchivaris? Ach, die bleef nooit lang boos.

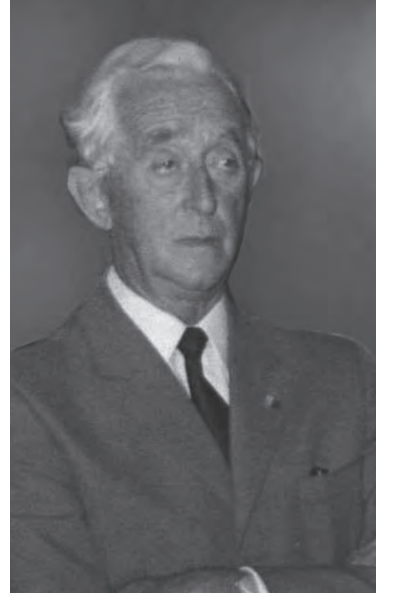
Prins Bernhard begroet Canadese oorlogsveteranen op de Sloedam. | Foto: Ad de Jong

1959: Oom Aart maakte een kleurendia van de kinderen Abrahamse, die aan het spelen zijn in de huiskamer | Foto Aart van Toor, archief Margreeth Ernens-Abrahamse

Bouw van de zeesluis haarscherp in beeld

Niet alleen de familie Abrahamse legde oom Aart vast voor het nageslacht, ook bij de bouw van de nieuwe zeesluis in Terneuzen heeft hij de talloze stadia haarscherp in beeld gebracht. Voor zijn werk aan de kanaal- en sluiswerken ontving hij zowel een Nederlandse onderscheiding (Officier in de Orde van Oranje-Nassau) als een Belgische (Officier in de Kroonorde van België). De unieke beelden van zijn werk in Terneuzen zijn ondergebracht bij het informatiecentrum Portaal van Vlaanderen in Terneuzen, zodat iedereen de foto- en filmopnames van ruim zestig jaar geleden nog steeds kan zien.

Oom Aart in 1966. | Maker onbekend.

Oom Aart legde de tijd vast

door Margreeth
Ernens-Abrahamse

Mijn oom Aart van Toor (1904-1983), broer van mijn opa, kwam eind jaren vijftig in Terneuzen wonen, omdat hij als hoofdwaterbouwkundige bij Rijkswaterstaat projectmanager werd van de kanaalwerken en de nieuw te bouwen zeesluis. In de jaren daarvoor had hij zich onder meer beziggehouden met de drooglegging van Walcheren (hij komt ook voor in het boek van A.

den Doolaard: Het verjaagde water).

Voor mijn zus, broers en mij hoorde hij er elke zondag gewoon bij: samen naar de kerk, daarna een borreltje drinken met mijn vader en altijd blijven eten natuurlijk. Gezellig.

Oom Aart was een verwoed en niet onverdienstelijk amateurfotograaf. Mijn vader maakte wel eens kiekjes van ons, maar over het algemeen waren die niet al te scherp en soms waren de personen 'onthoofd'. Oom Aart

maakte dia's van ons, in kleur, terwijl we aan het spelen waren. Zo maakte hij een prachtige serie van mijn toen eenjarige broertje dat geheel onbekommerd zijn eigen gangetje ging, zich niet bewust van de camera. Kleurendia's die voor die tijd al bijzonder waren.

Etalage-show

Bovendien maakte oom Aart mooie dia's van het werk van mijn vader, die bloemist was. Als hij bruidswerk maakte, werden de bruidsboeketten

vakkundig gefotografeerd. Zo ontstond al snel een enorme verzameling. Mijn vader en mijn oom vonden dat ze daar iets mee moesten doen, dus werd een peperdure projector aangeschaft. De 'bruidswerkdia's' werden geplaatst in een rol-slee (geen doorsnee platte diaslee dus), de projector werd in de etalage van de bloemenzaak opgesteld en de dia's werden op een matglazen ruit geprojecteerd. Omdat de rol automatisch doorklikte, was er zo een doorlopende vertoning van bruidswerk, en 's avonds

stonden dan ook vaak mensen voor de etalage naar de diashow te kijken. En dan hebben we het over begin jaren zestig, dat was toch wel iets bijzonders in die tijd. De aankoop van de projector betekende natuurlijk ook dat er regelmatig een 'dia-avond' bij ons thuis was. De verzameling familiedia's groeide gestaag en als kind vond ik het grappig om te zien hoe je op die plaatjes, die bijna levensgroot op een scherm te zien waren, zomaar groeide.

Eêst en vooral nao de kapper

Noe was 'k toevallig een paar weken geleejen op Driewegen, wao kunstschilder Han ter Keurs 'n tentôonstellieng van z'n schilderieën 'ieuw. Han weunt dao mee z'n vrouwe in een ouwe schoole.

Buuten, boven de voordeure 'ieng 'n ouwe schoolfoto. Ik dienken van zô'n 'onderddertig jaor geleejen. De mêêster mee al de kinders. 'n Prachtige plaote van wè twêê bie drie meter. A je verbie de schoole riejt, dan kiek je mee respect nao die foto. En ikke nie allêêne; iederêên die de schoole passeert. Toen 'k daor zô stoeng te kiekien, most ik dienken an m'n eigen schoolfoto's. En nog wel dien êên. Me stoengen ook voo de schooldeure. Ook de mêêster an de butenkant. En ikke? Ik

zat op 'n banke uut de gymmestiekzaol. 'n Bitje in 't midden. 'k Weten nog percies 'oe dat gieng.

Overschrieven

De mêêster zei dat de schoolfoto de volgende weke zou kommen. Me kregen allemaol 'n blaodje dat netjes uut een taolschrift was gescheurd. Op bord schreef tie: „Geachte ouders, volgende week woensdag komt de schoolfotograaf. Hoogachtend,” en dan kwam z'n naome. Wudder mosten dat overschrieven en meenemen. Toen m'n moeder dat las, gaf ze me 'n kwartje en ik most bots nao Peet Doens, de kapper. Dat was geen straf 'ôdr. Dao laogen stripver'aolen over Billy Turf. Plaatjes mee 'n ver'aoltje. Prachtig gewôdn. Vee te vlog most ik op dien 'ôge kappersstoel gaon zitten en zag 'k in de spiegel 'oe Peet begon te knippen. Raokeliengs langst m'n 'ôôren. „Stille zitten,” zei tie. En dat deed ik, bange dat ie just m'n ôôre d'r zou afknippen.

'n Paor grôôte joenges uut de zesde klasse mosten de banken 'aolen uut de gymzaole. Toen onze klasse aan de beurte was, tikkende de fotograaf op de ruute in de gangdeure en mosten we gaon zitten op de banke. Natuurlijk wou je naost je kameraod zitten, mao de fotograaf schikkende ons op een andere manier. „Wil jij eens

wisselen met het meisje met die mooie witte strik?” zei hij dan vriendelijk tegen een meisje. En zo ging dat een paar keer. Toen ging hij achter zijn toestel staon en wudder keken nieuwsgierig nao die vrênde vint. Zô goeng dat twêê kêêr. Knip, knip. In de lieste

D'n andere weke dêlende de mêêster de foto's uut. Die zaoten

in een enveloppe met daarop de priesen. Me vlogen d'r mee naor 'uus. M'n foto. An de schouwe 'ieng een spiegel. In de lieste d'rvan kwam de foto. En ielke kêêr as t'r versiete kwam, wier die foto uut de lieste gepakt. Op d'n duur krullende 'êel dien foto'oe om. Noe ligt ie plak in m'n album. Onvindbaar, vandaar dat ik deze foto maar even heb geleend.

Rinus Willemsen uit Biervliet is een van de streektaalspecialisten in Zeeland. Speciaal voor Zeeuws Weerzien klimt hij in de pen.

Klassenfoto omstreeks 1956 van de klas van Rinus Willemsen. | Foto Collectie Lijbaart

Piet van der Klooster |
Foto Joke van der Klooster

Verhaal liever in beelden dan in woorden vertellen

Paolo Rossi van Italië scoort 1 – 0 tegen Duitsland in de WK-finale in 1982 in Madrid. | Foto Piet van der Klooster

Triomf, strijd, pijn. Drie woorden waar lange verhalen achter schuil gaan. Voormalig sportfotograaf Piet van der Klooster (87) uit Zierikzee ving ze in alleszeggende beelden, liever daarmee dan in woorden.

door Ali Pankow

Een gesprek over zijn loopbaan begint dan ook samen met hem achter zijn laptop. Hij vat die carrière compact samen: „Ik begon als algemeen fotograaf bij het Vrije Volk, daarna Voetbal International en vervolgens Sport International. Veel onderweg en onregelmatige werktijden, maar als je dat niet wilt, moet je er niet aan beginnen. Ach, je bent een jonge hond en wilt gewoon alles doen. Steeds als waarnemer streven naar het beste plaatje.”

Zilveren camera

Op het scherm verschijnt inmiddels zijn beroemde foto van het ‘Heizeldrama’, waarmee hij in 1985 de Zilveren Camera won. Een aangrijpend beeld van

de ramp die zich afspeelde in het voetbalstadion in Brussel voorafgaand aan de EC-1 finale tussen Liverpool en Juventus.

Bij de rellen vielen 39 doden en 400 gewonden. „Ik was net twee dagen thuis van een lange reis voor mijn werk naar Mexico, Co-

Foto van het ‘Heizeldrama’ waarmee Piet in 1985 de Zilveren Camera won. | Foto Piet van der Klooster

lombia en Cuba. Toen kreeg ik te horen dat ik een zieke collega moest vervangen bij die wedstrijd in Brussel”, vertelt Piet. Hij beseft dat een prijs als de Zilveren Camera specifiek wordt toegekend als het iets ‘heel ergs’ of ‘politiek beladens’ betreft. Hij is best trots op die onderscheiding, maar een beetje cynisch is het wel, omdat zijn oeuvre veel meer getuigt van positieve euforie en ambitie binnen de sportbeleving. Overigens werd hij ook daarvoor geëerd met diverse internationale prijzen.

Lijntje met Zeeland

„Deze foto heeft een lijntje met Zeeland”, zegt Piet verwijzend naar het moment waarop Italië 1-0 scoort tegen Duitsland in de WK finale in Madrid in 1982.

„Dankzij een radiografisch bestuurbare bediening die Ted Volkeri uit Zierikzee voor me had gemaakt, kon ik vanaf de zijkant naast het doel mijn camera, die pal achter de goal stond, bedienen. Als fotograaf mocht je daar zelf niet staan en verbinding met lange snoeren werkte in de praktijk niet.” Ondanks de schaduwkanten: slecht weer, beroerde verlichting in de stadions, zich misdragende supporters, heeft Piet vooral genoten van zijn vak. Naast voetbal fotografeerde hij ook de Elfstedentocht (‘drie keer’), de Tour de France (‘zeven of acht keer’), bokswedstrijden en tennistoernooien op internationaal niveau. Hij houdt nog steeds van de camera. „Ik ga zelden zonder de deur uit.”

Mensen sturen de krant naar familie in Nieuw-Zeeland

Marjo Zweerus

Zeeuws Weerzien steunt op vrijwilligers. Van bestuur, redactie, vormgeving tot distributie en leesteam. Elk nummer laten we een vrijwilliger aan het woord. Ditmaal Marjo Zweerus (31-1-1958) uit Middelburg.

Wat doet u bij Zeeuws Weerzien en sinds wanneer?

Bij de start van de krant ben ik begonnen met de distributie en inmiddels ben ik ook betrokken bij de leesteam. Als je de krant verspreidt kun je natuurlijk

een stapel van 75 stuks bij de Jumbo leggen, maar ik ben naar mensen zelf gegaan. Dat is ook de bedoeling: via de krant verbinding maken. Ik heb eerst aangebeld en de krant aangeboden. Daar wordt altijd positief op gereageerd. Inmiddels doe ik hem hier in de buurt, de Noordweg in Middelburg, bij 15 mensen in de bus. En de boer op de hoek, die een verkoopstap met groenten heeft staan, kwam met

het idee om daar ook een paar exemplaren neer te leggen.

Welke reacties krijgt u zoal?

Onze Vrijwilliger

Soms krijg je een tip, zoals bij de vorige krant over onderwijs en naar school gaan.

Iemand zei: ‘hier tegenover woont een mevrouw die lerares is geweest, misschien vindt die dat ook leuk’. En dat was zo. Ik vraag mensen ook de krant door

te geven aan andere belangstellenden. Er zijn mensen die hem opsturen naar familie in Nieuw-Zeeland.

Wat vindt u van de krant?

Het leuke vind ik dat er zoveel mogelijk regio’s aan bod komen. De onderwerpen spreken mensen aan. Zoals bijvoorbeeld de winter van 1963. Dat brengt herinneringen boven. Mijn man wist nog dat een autorijsschool slipcursussen op het ijs gaf.

Maximaal 36 op een rolletje

Nu we met onze digitale camera's en vooral mobiele telefoons alles fotograferen wat los en vast zit, is de magie van het beeld wel wat minder geworden. Ook al is het enthousiasme onverminderd groot.

In vroeger jaren was de foto iets bijzonders. De fotograaf kwam op bezoek of je ging naar hem toe. Foto Dert, Henning, Verschoore, Elzinga en Van Overbeeke vereeuwigden (zoals dat werd genoemd) iedereen op de gevoelige plaat. En wie thuis een fototoestel had maakte heel zuinig beelden, want op een rolletje zaten maximaal 36 opnamen.

Trouwfoto's, babyfoto's, landschappen en bijzondere momenten, zoals de iconische opname 'Boulevard bij storm' van de Vlissingse fotograaf Dert, die in menig huisgezin aan de wand hing.

Medewerkers van ZB | Bibliotheek van Zeeland doken voor ons weer het archief in om beelden te zoeken die bekend zijn of met fotografie te maken hebben.

In hotel De Druiventros in Sint Philipsland bekijken M.P. de Bruin (Documentatiecentrum Zeeuws Deltagebied), Bram Roozmond, Jacob Rijstenbil en De Visser in mei 1968 een serie foto's | foto: C. Kotvis, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. FO005911

Iconische stormfoto van het Roeiershoofd bij de Boulevard De Ruyter in Vlissingen, prentbriefkaart, ca. 1964 | foto: Ch. L. Dert, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. PB036878

Foto boven: Cursus dokatechniek van het jongeren centrum Trefpunt aan de Lange Giststraat. In het midden docent en PZEM-fotograaf Ch. Bouwense | foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. FO111505

Foto onder: Johannes Vijverberg (1880-1965) was één van de eerste vogelfotografen | foto Jacqueline Midavaine

Foto links: Een vrouw fotografeert in 1961 de paardenmarkt in Goes | foto: Oscar de Milliano, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. FO081849

Wij benen zelf ons hert uit. De rug en achterbout voor biefstuk, de ribben/nek/voorbout voor stoofstukken. Stoofstukken hebben vaak de meeste smaak, zeker als je het gaart met bot erin. Bot en vet geven juist smaak.

Zeeuws hert met stampptot van palmkool

De winter komt eraan, dus stampptottijd! Deze stampptot heeft uiteraard een lokale draai. Hert klinkt prijzig, wat sommige delen ook zijn, maar de voorbouts en de nek zijn dat niet. Ik werk hier graag mee, altijd van jager Kees de Bruijn uit Sint Laurens. Ik doe al jaren zaken met Kees, een lokale jager met een wildhandel. Hij levert het beste wild en daarnaast kan onze hond ook regelmatig naar de kennel die ze hebben. Leuk feitje. Na zes jaar zaken doen kwamen we er achter dat we familie zijn: achterneven via mijn moeders kant, Lia de Keuning. Dat maakt het nog iets leuker. De groenten voor dit recept komen uit de boerderijwinkel van Bioduin

Bereiding:

1. Doe het hert in een ovenschaal (niet te groot), met goed peper/zout, grof gesneden bol knoflook, tijm en glas wijn. Dek het af met aluminiumfolie en gaar het 12 uur in de oven op 90 graden
2. Pluk het vlees, laat het vocht en de botten iets inkoken tot mooie dikte voor de jus, zeef het op het laatst in een klein pannetje
3. Snij 2 uien, palmkool in dunne reepjes
4. Schil de aardappelen, kook ze gaar tot ze breken, kook ze kort droog en stamp ze fijn
5. Zet de gesneden groentes aan in een pan, als ze mooi beetgaar zijn spatel ze door de puree met de roomboter en room. Spatel alles door tot een mooie massa (spatelen, niet met de garde anders wordt de structuur plakkerig!) Voeg peper en zout naar smaak toe aan de puree

Recept

Seizoensrecept van onze kok Cas Zwemer, restaurant Zeeuwse Streken Middelburg

Mijn recept:

1 kg stoofvlees met bot van hert
1 bol knoflook
Tijm & rode wijn
1kg aardappelen voor puree
2 uien bonk
500gr palmkool
150 gr roomboter
100 room of volle melk

6. Roomboter kan je toevoegen naar eigen inzicht, te veel is minder gezond uiteraard. Mijn oude chef zei altijd tegen me: „een lekkere puree is half aardappel, half roomboter”. Die tijden zijn wel voorbij uiteraard, maar er is niks mis met een beetje roomboter in de wintertijd

7. Warm de geplukte stoof op en de jus ook, beiden in een apart pannetje

Als het goed is heb je nu een pan met stampptot palmkool ui, stoof van hert en een zeer smakvolle jus.

Eet smakelijk!

WILT U OOK ADVERTEREN IN DEZE KRANT?

Informeer naar de mogelijkheden
E-mail: verkoop@meulenberg.nl

Rotterdamsekaai 61 - 4331 GN Middelburg
Tel.: 0118 63 51 26 - www.meulenberg.nl

The Holy Spiritus B.V.

Brewery & Distillery

Cider Mede Likeuren Distillaten
Events Workshops Tastings
Private Labels

www.TheHolySpiritus.com

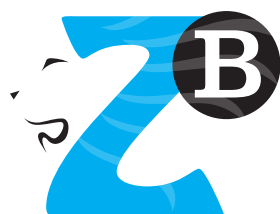
Zeeuws Weerzien werkt samen met:

Feest
VAN HERKENNING

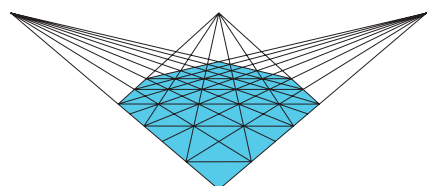
Distributie Zuid West
TRANSPORT & KOERIERS DIENSTEN

LA DOLCE VITA
LAMIADOLCEVITA.NL

Bibliotheek van Zeeland

ZEEUWS ARCHIEF

FIAT

500 en 600

de knap gecon-
strueerde, kleine
koningen van de
weg. Vol gloed en
gratie doen ze de
afstanden alinken!

FIAT 500 - 4 persoons, 16 1/2 pk,
Benzine 1-22, 90 km/u, open
dak, verwarming en deltoester
vanaf f 3799,-

FIAT 600 - 4 persoons, 24 pk,
Benzine 1-17, 98 km/u, met
aanklaphare achterbank (voor
zakengebruik!) en verwarming
f 4799,-

Voor zorgen-loos rijden

reeds 60 jaar

Agenten voor:

KRABBENDIJK E.o.: Garage J. Franke, Dorpsstraat 84, Tel. 01134-505

ZAAMSLAG E.o.: Garage A. de Keyser, Polderstraat A 272, Tel. 01153-236

Wim de Mey (1940) uit Vlis-singen is een geboren en getogen Ritthemer en dat wil hij weten ook. Hij verzamelde ruim 5000 foto's van zijn dorp, van mensen, gebouwen, straten, de oorlog, de Watersnood, de inundatie, de molen, klederdracht, verenigingen en ga maar door

Een van de foto's die Wim de Meij heeft veiliggesteld voor het nageslacht.

Foto's houden historie van Ritthem levend

door Margreeth
Ernens-Abrahamse

„Het begon toen ik een heleboel foto's op een videoband achter elkaar zette, zodat het een voorstelling werd. Daar genoten de bejaarden van Ritthem echt van. Dan riepen ze: „Kijk, mijn opa”, of „Dat was onze buurvrouw.” Dus toen ben ik verder gaan verzamelen”, lacht Wim.

Zijn opa B. J. de Mey (1882-1966) was indertijd hoofd der school op Ritthem. Het betekende onder meer dat zijn inkomen ook wat ruimer was dan van de gemiddelde boerenarbeider. Opa kocht al vroeg een fototoestel. Wim heeft al die foto's gescand, zodat meer mensen ervan kunnen genieten. „Tot ongeveer de jaren zeventig was het vaak de gewoonte dat het oudste kind

alle foto's meekreeg, de rest zat dan zonder. Ik heb inmiddels ruim 3500 foto's op de site van de dorpsraad Ritthem gezet, en daar krijg ik veel respons op. Ook op Facebook doen de foto's het goed.”

Bunker

Wims dochter woont nog wel in Ritthem en achter haar huis staat in de tuin een bunker. De bunker is sinds ruim twintig jaar ingericht als een soort museum met heel veel foto's en spullen, die het waard zijn om bekeken te worden. Inmiddels is van de foto's die Wim bezit, ruim 90 procent gedigitaliseerd. Daarom worden de foto's in de bunker regelmatig gewisseld (er kunnen altijd ongeveer 400 foto's worden bekeken). „Ik loop er als we open zijn, hele dagen rond, net als mijn vrouw en dochter. Er komen niet alleen

ouderen hoor, veel jongeren hebben ook belangstelling. Zo is er een jongetje dat altijd naar een foto van zijn opa komt kijken. Ook zijn overgrootvader staat op die foto, en dan wil hij het verhaal horen. Want dat hoort er natuurlijk bij.”

Lintje

Wim verzamelt niet alleen de foto's maar speurt ook naar het verhaal áchter de foto. Ook wil hij de mensen die op de foto staan benoemen. „Dat maakt het ook heel leuk.” Hij kreeg een paar jaar terug een lintje voor zijn inspanningen om de historie van Ritthem te bewaren. Zijn opa hield van 1944 en 1945 alles nauwgezet bij in een dagboek. „Naderhand heb ik er een boekje van laten maken. Als mensen dan iets over die tijd vragen, kan ik het opzoeken in dat boekje.”

Wim de Mey met het uitgegeven dagboek van zijn opa. | Foto: Margreeth Ernens

v.h.v. ! Voor herhaling vatbaar

Mijn schoonvader Jo Corbijn (4 maart 1929 - 10 mei 2008) ging als zoon van een boerenarbeider al op jonge leeftijd werken op de hoeve op Noord-Beveland waar ook zijn vader zijn brood verdiende.

door Willem Staat

Jo had een groot rechtvaardigheidsgevoel en weinig vrees voor autoriteiten. Dus vertikte hij het om in de ijsregen op een trekker zonder stuurhuis te werken. Maar werkweigering betekende ontslag, ook voor de rest van het gezin. Wie zich er aan schuldig maakte kwam op Noord-Beveland niet meer aan het werk. Dus werd er regengoeid gekocht.

Gelukkig braken er andere tijden

Jo Corbijn in 1989 op één van zijn v.h.v.-plaatsen: Deifeld in het Sauerland, in de buurt van Winterberg. | Foto: Collectie Jo Corbijn

aan. Jo kreeg, na bij diverse boeren te hebben gewerkt, een baan als chauffeur bij de Campina en

haalde op heel Walcheren melk op bij de boeren. Er was geld voor een huis in Middelburg en

een VW-kever. Die wagen en de auto's die volgden vervoerden hem en zijn vrouw Corrie vanaf de jaren zeventig tijdens ontelbare vakanties. Ze gingen vooral naar bosrijke streken in het oosten van het land, maar ook naar Limburg, Duitsland, België en Luxemburg.

Notitieboekjes

Jo legde veel van de vakanties en van gebeurtenissen thuis en in de familie vast op de gevoelige plaat. Zoals hij ook krantenberichten over memorabele gebeurtenissen in albums plakte. Nauwgezet legde hij bovendien de vakantiebelevissen vast in notitieboekjes. De teksten waren over het algemeen positief van toon. En wanneer iets goed bevallen was schreef hij er stevast

bij: 'v.h.v!', de afkorting van 'voor herhaling vatbaar'. Ook belangrijke politieke gebeurtenissen werden in die boekjes van commentaar voorzien.

Bij het ouder worden krompen de reisafstanden. Op den duur gingen Jo en Corrie niet verder dan Oostkapelle, maar ook daar in de Manteling van Walcheren genoten ze met volle teugen.

Kort voor zijn dood gooide Jo de meeste van zijn notitieboekjes weg. Waarom, is een raadsel. Maar gelukkig hebben we de foto's nog. Die zijn intussen gedigitaliseerd en herinneren aan mijn schoonvader die van alles en nog wat vastlegde en in andere tijden vast journalist was geworden...

Puzzel nummer 15

Fotografie

1	2	3		4	5	6	7	8		9	10	
11				12						13		14
15			16			17				18		
		19						20				
	21				22		23					24
25					26					27		28
		29		30		31		32			33	
34										35		
		36										
	37			38	39		40		41			42
43			44					45				46
47					48				49	50		
		51		52					53			
54	55		56					57				58
59								60				

© Louis Kesteloo

Als oplossing hoeven alleen de gevraagde woorden van horizontaal 34 en verticaal 6 te worden ingezonden.

HORIZONTAAL

1 Big ... (hamburger) 4 groot muziekfeest 11 bontgekleurde papegaai 12 Amerikaanse filmonderscheiding 13 onderwijs 15 toneeltoerusting 17 Hare Majesteit 18 niet sterk 19 sketch 20 boerenbezit 21 camera 25 zangnoot 26 loofboom 27 balletje samengedrukt papier 29 Nederlandse Omroepstichting 31 gift in geld aan bedienend personeel 33 onder andere 34 onderdeel van een camera 36 rivier (Spaans) 37 decimeter 38 god van de liefde 41 drietal 43 term uit de fotografie 46 karaat 47 op welke plaats 48 rustig, kalm 51 plaatselijk 53 inzinking 54 uitroep van pijn 56 term uit de fotografie 59 drievoet voor een camera 60 zuiver, schoon.

VERTICAAL

1 larve van een insect 2 oppervlaktemaat 3 chocoladedrank 4 sterk, luid (muziek) 5 loofboom 6 beroep 7 mak 8 ingenieur 9 opnieuw 10 Bijbelse vrouw 14 wintersportartikel 16 patent 18 geneesmiddel 20 Verenigde Staten 21 zangnoot 22 tegenover 23 struisachtige loopvogel 24 salaris 25 gast 28 afbeelding op legitimatiebewijs 29 gewoon 30 krachtig van lichaamsbouw 32 in orde 35 roem 37 projectieplaatje 39 verwoesting 40 vis 42 ego 43 zot 44 voorzijde 45 anno Domini 49 denkbeeld 50 geschenk 52 straatsteen 55 grondtoon 57 voorzetsel 58 op deze wijze.

'Op de taart' voor de hoofdprijs

Lekker bladeren in het prijsboek. | Foto Hanneke de Vroe

De dames van de dagbesteding Cleijenborch in Colijnsplaat hadden helemaal op ons gerekend: Zeeuws Weerzien werd onthaald met een zelfgemaakte kwarktaart! Want we waren er natuurlijk niet zomaar even, nee, de dames hadden de hoofdprijs gewonnen van de puzzel over kinderspelen uit ons themanummer 13 van juni 2022.

„Het was de eerste keer dat we meededen, en dan krijgen we meteen de hoofdprijs, geweldig!”, zegt begeleidster Rianne Blankenstijn. De dames

kregen het boek 'Koekoek schietboek' over kinderspelen in Zeeland, dat beschikbaar was gesteld door Kees Martens uit Middelburg. Het groepje dames, Elly, Ria en Tanny, brengt twee keer in de week de dag samen door met breien, knutselen, kletsen, en dus ook het maken van een heerlijke taart. Bij mooi weer wordt er gewandeld. Het gewonnen boek blijkt een schot in de roos, want de meeste spelletjes kennen ze wel.

Margreth Ernens-Abrahamse

Prijswinnaars puzzel 14

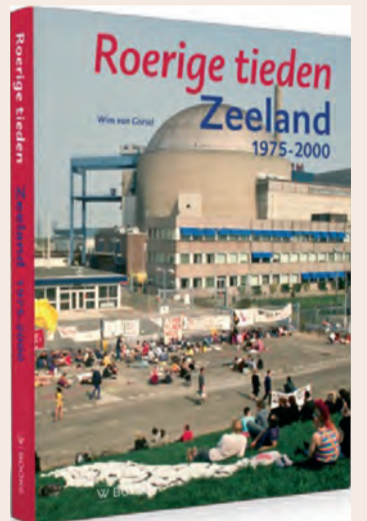
De juiste oplossing was: Schooldiploma.

Wij ontvingen vele e-mails en prachtige ansichtkaarten voorzien van warme woorden, ook van ver over de grens: dank daarvoor! Het boekje Zeeland, literaire reis door de tijd, ter beschikking gesteld door ZB Bibliotheek van Zeeland, is aan de volgende goede inzenders gestuurd: Mevr. Flipse-Geldof, Veere; M.L. Jansen, Poortvliet; Fam. J. Schiettekatte, Scharendijke. De hoofdprijs, het boek Mijn leraar vertelde eens: onvergetelijke verhalen uit onze schooltijd, is gewonnen door Fam. J.W. Versprille in Oostburg. Wij nemen contact met u op voor de overhandiging door auteur Jaap Toorenaar.

Puzzel mee en win een prijs

Onder de goede inzenders verloten wij drie boeken over een Zeeuws thema. Als unieke hoofdprijs kunt u het boek 'Roerige tijden | Zeeland 1975-2000' winnen: een prachtige fotocollectie die de jonge, roerige geschiedenis van Zeeland verbeeldt. Alle prijzen zijn ter beschikking gesteld door ZB Bibliotheek van Zeeland.

Stuur uw oplossing inclusief uw adresgegevens vóór 7 november 2022 naar puzzel@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere.

Letterlijk een foto schieten

Wie ooit op de kermis is geweest, herinnert zich nog wel hoe je in de schiettent op de foto werd vastgelegd als je de roos raakte.

Het was de selfie van die tijd. Je werd stoer vereeuwigd met een luchtbuks in je handen.

In de jaren 70 van de vorige eeuw waren dit vaste klanten bij de schiettent op de Middelburgse kermis: Arnold Slootmans, Bart Koster, Willem van Iren, Danny Lindhout, achter half zichtbaar Daniel Alexander.

| Foto: middelburgdronk.nl/Archief Bart Koster

Jacqueline Midavaine | Foto: Slagboom en Peeters, Antoinette Nausikää Slagboom

Koosje werd Jacqueline

Bij oudere Zeeuwen staat ze bekend als Koosje Midavaine, maar inmiddels gaat ze al heel lang door het leven als Jacqueline. Toen ze zich ooit voorstelde aan een Franstalige opdrachtgever verstond hij Cuisse in plaats van Koos. Bulderend van het lachen sloeg hij zich op zijn dijbeen, want dat betekent cuisse: dij. Als Jacqueline zette ze het bedrijf van haar in 1986 op 61-jarige leeftijd overleden partner Anton Slagboom voort. Het bestaat nog steeds en wordt gerund door zoon Yoeri.

Ze is de eerste en („nog steeds hoor”) de enige professionele vrouwelijke luchtfotograaf van Nederland. De Middelburgse Jacqueline - Koosje - Midavaine (80) vormt vanaf haar 18e een eenheid met de camera.

door Peter de Jonge

In haar huisje in de Vlissingse binnenstad baant ze zich in de gang, keuken en woonkamer een weg door het smalle paadje tussen de dozen, volbergboxen en archiefkasten vol met negatieven. Hier staat haar leven opgeslagen evenals dat van het vermaarde persbureau Slagboom & Peeters. Van origine Zeeuws, maar al in de jaren 80 verhuisd naar Teuge waar het als bedrijf voor luchtfotografie nog altijd floreert.

„Na de mulo en een baantje als typiste bij het advocaten-

Jacqueline Midavaine fotografeert vanuit het vliegtuig. Inzet: met haar speciale luchtfotocamera. | Foto: Slagboom en Peeters

Jacqueline Midavaine is de baas in de lucht

kantoor Adriaanse, waar ik het al na twee dagen voor gezien hield, solliciteerde ik bij Anton Slagboom. Die was rond 1960 vanuit Vlissingen een persbureau begonnen en had een assistente nodig.” Het was de bedoeling dat ze verhaaltjes zou maken, maar al snel werden het foto's. „Want ik zette in een foto eigenlijk al het hele verhaal.”

Van foto soms naar krant

Ze werd naar scheepsrampen gestuurd die ze fotografeerde vanaf de wal of een bootje. „Soms met de loodsdiens. Of met een sleepboot van Leen Polderman uit Hansweert. Die kwam gevaarlijk dicht bij zo'n

schip.” De rolletjes moest ze zelf ontwikkelen en afdrukken om ze daarna op de scooter, vaak nog wapperend met de natte foto, naar het station te brengen.

Daar ging de prent in een treinbrief naar opdrachtgevers als De Stem, Het Vrije Volk en het ANP. Groot was dan de teleurstelling als de foto de volgende dag toch niet in de kranten stond. „Dan zei ik met een kwade kop: je zou er eigenlijk met een vliegtuig boven moeten hangen.”

Dat vond haar baas Anton Slagboom, die jaren daarna haar levenspartner werd, een goed idee. „Ik vond het doodeng,

maar ik heb het wel gedaan.” Vanaf vliegbasis Woensdrecht in een Tiger Moth, een toestel van bioscoopeigenaar Jef Peeters uit Bergen op Zoom. Als grapje werd diens naam een keer geplakt achter die van Slagboom, waarmee de bedrijfsnaam Slagboom & Peeters was geboren.

Piloten-opvoeding

Luchtfotografie vereist een feilloze samenwerking van fotograaf en piloot, zegt ze. „Ik heb alle piloten moeten opvoeden hoe ik werk. Je moet een team zijn, maar ik heb de regie. Ik heb enkele piloten gehad die naar een object vlogen en dan zeiden: nu knippen. Zo werkt dat niet.

Hij vliegt van a naar b, boven het object heb ik de leiding.”

Op welke foto ze het meest trots is? Ze weet het niet. Misschien de knipoog die Prins Claus haar gaf toen ze hem fotografeerde in de auto op het Abdijplein in Middelburg.

En de mooiste luchtfoto? „Luchtfotografie is niet mooi. Je ontdekt alleen dingen en vormen die je anders niet ziet.”

Telkens pakt ze een album van een stapel om haar beeld het verhaal te laten vertellen. Om dan te zeggen: „Nee, staat ie niet in. Ik moet een ander album hebben. Dat laat ik je straks nog zien.”

Op je paasbest op de foto...

In onze tijd fotograferen we ongeveer alles wat los en vast zit maar vroeger was op de foto gaan een hele gebeurtenis. Op je paasbest ging je naar een fotograaf in de stad, die een Carte de Visite maakte in zijn studio.

Zo rond 1850 kwam er een nieuw soort afdruktechniek voor foto's op de markt, die het mogelijk maakte om makkelijker en goedkoper meerdere afdrukken van een negatief te maken: de albuminedruk. Omdat albuminefoto's makkelijk krullen, werden deze portretfoto's op een stukje karton geplakt van ongeveer 6,5 x 8,5 centimeter. Zo ontstond

de carte de visite, zoals dit type foto genoemd werd. Doordat men meerdere exemplaren kocht, konden deze foto's uitgedeeld worden aan bijvoorbeeld

familie of vrienden als ware het een visitekaartje.

Aankleden

De fotograaf had in zijn studio een aantal attributen om de foto wat aan te kleden. Of je daarin nog kon kiezen of overgeleverd was aan de grillen van de fotograaf is niet bekend. Deze

verlegen Arnhemse jongeman staat wat onwennig te poseren met een iets te grote fiets en zijn prachtig gebreide visserstrui. De kwaliteit van deze foto's was

meestal heel goed en zo kunnen we bijna de steken tellen van zijn trui met drie verschillende motieven.

Wil je deze fiets-trui ook breien? Pakketten voor deze prachtige visserstrui zijn verkrijgbaar bij Atelier Jaffari - Markt 1 in Arnhem.

Foto's: Jeanet Jaffari

Kiek, musea over fotografie

Zeeland telt vele musea. Met aandacht voor grote en kleine gebeurtenissen en soms helemaal ingezoomd op een bepaalde activiteit. Zoals de fotografie. Op deze pagina schenken we aandacht aan vier musea waar iedereen die houdt van fotografie of wil terugdenken aan de eerste camera of oude foto's, zijn hart kan ophalen.

Foto rechts:
In het Cameramuseum in Zierikzee kun je op de foto in klederdracht. | Foto: Camera-museum Zierikzee

Foto onder:
De kleine spionagecamera Minox B. | Foto Wide Angle

Cameramuseum Zierikzee

Het Cameramuseum aan de Korte Sint Janstraat in Zierikzee is professioneel opgezet en vertelt het verhaal over het ontstaan en de historie van de fotografie. Kom tijdens een ware ontdekkingsstocht meer te weten over de Schouwen-Duivelandse fotografen, donkere kamer, studio, projectie en stereo. Je komt er ontelbare camera's tegen. De oudste van voor 1900, zoals de Kodak Folding Pocket uit 1899, maar ook de grappige McDonald's Friezszak uit 2000. Je raakt niet uitgekeken. Niet alleen op de camera's, maar ook op alles eromheen. Belichtingsmeters, dia-toebereiding, alles voor de donkere kamer, flitsers, lampen, statieven en uiteraard de viewmasters die je een mooie dieptebeeld van de opnamen geven. Behalve dat er veel te zien is, valt er ook wat te beleven. Er worden (op verzoek) diverse activiteiten gehouden, zoals een workshop fotografie en het maken van een camera obscura. Bijzonder is dat je in Zeeuwse klederdracht op de foto kunt. In de vier uur dat het museum open is, heb je geen tijd om je te vervelen.

► **Cameramuseum Zierikzee** | Korte Sint Janstraat 5, Zierikzee.

Het hele jaar geopend van woensdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Fotocameramuseum Goes

In een woonhuis aan de Oude Singel 32 in Goes is nóg een klein fotocameramuseum. Het wordt gedreven door Robert Aschs, die na zijn loopbaan als fotograaf camera's is gaan repareren en verzamelen. Het gaat bij zijn museum niet zo zeer om het exposeren van de toestellen, maar meer om het verhaal over de geschiedenis en ontwikkeling van het fotovak. „Vroeger was fotografie een vak, tegenwoordig kan iedereen zich fotograaf noemen.”

► **Fotocameramuseum Goes** | Oude Singel 32, Goes

Geopend: Alleen op afspraak: 0113-212328.

Minox Museum, Zaamslag

Wie een blik wil werpen op een collectie die uniek is in de wereld moet snel naar Zaamslag. Het Minox Museum van Henk Hommers (77) is verkocht en staat op punt te verhuizen naar het buitenland. Dat kan nog wel enkele maanden duren, dus is er nog even gelegenheid om je te vergapen aan de kleine camera's, die sinds 1938 onder meer werden gebruikt voor spionage. Hommers bouwde sinds 1965 aan zijn verzameling, die inmiddels behoort tot de drie meest volledige ter wereld. „De kwaliteit van deze camera's is zodanig dat we dit in onze tijd niet meer kunnen

maken”, zegt hij. Omdat hij veel onderdelen bezit, kloppen zelfs de makers van Minox af en toe bij hem aan. Op de benedenverdieping heeft hij de kleine Minox-camera's voor 8 x 11mm (spy)films, op de bovenverdieping zijn de kleinbeeld-exemplaren te bewonderen. Naast het kijken is er het luisteren: Henk Hommers weet alles van de historie van Minox en kan er boeiend over vertellen.

► **Minox Museum** | Axelsestraat 1, Zaamslag
Geopend: Uitsluitend op afspraak via contactus@minoxmuseum.nl

Witte's Museum, Axel

Om alvast te noteren in de agenda voor het voorjaar. Na 10 april opent Witte's Museum voor Fotografie en Radio in Axel weer zijn poorten. Een particulier museum dat in 1986 werd opgezet door de broers Maarten (radio's) en Jan Witte (fotografie). Na het overlijden van zijn oudste broer Maarten, 18 jaar geleden, overwoog Jan te stoppen maar zijn kinderen drongen erop aan om door te gaan. Terecht. Want wat ooit begon met een paar radio's en fotocamera's is uitgegroeid tot een bijzonder museum in Zeeuws-Vlaanderen. Met maar liefst 800 radio's en 1800 camera's. „En alle 1800 even mooi, want overal zit een verhaal aan vast. Voor de ene heb ik urenlang in de regen gestaan op een rommelmarkt, voor een andere moest ik vijf keer langs bij mensen om hem te krijgen”, vertelt Jan Witte (69). Daarmee is ook meteen de extra kwaliteit van dit museum benoemd. Jan geeft zelf rondleidingen. „Er kwam hier een Belgische oldtimer-club met een lid die directeur was geweest van een ontwikkelcentrale. Die zei: 'Dit is het mooiste museum waar ik ooit ben geweest'. Nou, daar doe je het voor.” Om eraan toe te voegen: „De koffie staat altijd klaar.”

► **Witte museum** | Bastionstraat 45, Axel

Geopend van april tot oktober op donderdag en vrijdag van 13.30 tot 17.00 uur. Verder ook op afspraak.

Jan Witte. | Foto: Witte's Museum Axel

Is de rol van het rolletje helemaal uitgespeeld?

door Peter Verdurmen

Hoe zuinig zijn we op de foto's die nu worden gemaakt? Zullen we over een eeuw nog selfies van onze betovergrootvaders -en moeders in het familiearchief terugvinden?

Want de foto is al lang niet meer het magische plaatje uit de toverdoos. We maken er zoveel. Familiealbums, vol gekartelde plaatjes in zwart-wit en verbleekte kleurenfoto's, dat is iets van vroeger. Net zoals fotorolletjes, het boxje,

de Polaroid en de donkere kamer. De Fransman Josph Nicéphore Niépce wordt algemeen beschouwd als de uitvinder van de fotografie. In het jaar 1826, bijna tweehonderd jaar geleden, maakte hij door een dakraam zijn allereerste foto. Niépce gebruikte daarvoor een plaat met lichtgevoelige bitumen. De belichtingstijd bedroeg maar liefst acht uur! De nieuwe techniek maakte het mogelijk om portretten te maken, en ook foto's van grote gebeurtenissen, zoals de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865). Aan het eind van de 19e eeuw lanceerde George Eastman de allereerste fotocame-

ra met rolfilm: de merknaam Kodak werd een wereldwijd begrip. Van een hobby voor de happy few werd fotograferen iets voor de massa. De boxcamera's van Agfa en Kodak, geschikt voor 6x6 rolfilm, waren razend populair in de jaren vijftig. Ze waren goedkoop en de kwaliteit viel reuze mee. De Rollei, een tweegoegige spiegelreflexcamera, was populair onder professionele fotografen. In de jaren zestig werden de handzame boxjes verdrongen door kleinbeeld- en halfkleinbeeldcamera's van iconische merken Canon, Nikon, Fujica, Leica, Olympus, Pentax en Yashica. De films

werden steeds beter: de vergroting kon zó aan de muur. De komst van de digitale camera zorgde voor een ware revolutie in fotoland. Het einde van het rolfilmtijdperk leek nabij. Niets is minder waar. De voorbije jaren herontdeken fotografen de negatief-film. Er is weer een levendige handel in tweedehands camera's en lenzen. Nieuw batterijtje en rolletje erin, en klikken maar. Bedenk wel dat na 36 opnamen het filmpje vol is. Daarna is het een kwestie van geduld voordat je de resultaten in handen hebt. Misschien toch leuker dan selfies.

Wat weet u er nog van?

Wilt u reageren op een artikel uit deze krant? Stuur uw reactie naar redactie@zeeuwsweerzien.nl. Komt er een herinnering bij u op naar aanleiding van één van onze bijeenkomsten? Ook die ontvangen wij graag.

Verjaardagsfeestje

Bij het zien van de foto's in Zeeuws Weerzien komen vele herinneringen naar boven. Wij hebben ook nog foto's van de verjaardag van mijn vroegere vriendinnetje Hanny v.d. Mijle uit Middelburg, ze zijn door haar moeder gemaakt. Vooral in de oorlog waren deze feestjes een gebeurtenis waar met plezier naar uitgekeken werd. We gingen dan met de Jan Plezier van Labruyere, getrokken door

twee paarden, naar een speeltuin. Dat kon zijn Oranjezon, Hof Catharina in Vrouwenpolder of de speeltuin in Domburg. Ik ken bijna alle namen van de kinderen op de foto van 1942. Echter, wie is het meisje rechtsonder op de foto? Misschien kan iemand mij daarbij helpen.

Mien Steenaard-Hardon, Middelburg

Schoolfoto's: net een staatsieportret

Als de schoolfotograaf zou komen werd er vooraf een briefje meegegeven, zodat de ouders wisten dat ze hun kinderen wat toonbaarder moesten aankleden. In de arbeidersbuurt waar ik woonde was dat niet altijd het geval. In mijn eerste schooljaren was het gebruikelijk dat broertjes en zusjes samen op de foto gingen. Dat was goedkoper, dan hoefde men maar één foto te kopen. Toen ik in de zesde klas zat kwam ik pas alleen op de foto, netjes in de bank, want zo moest dat vroeger. Ik denk dat niet elke fotograaf opletten was, want op de foto met mijn oudere broer uit 1941 is er met de kleding van mijn broer wel wat aan de hand!

Als hoofd van de school in Renesse heb ik ook dikwijls met fotografen van doen gehad. De klassenfoto's werden niet meer in het lokaal gemaakt, maar bijvoorbeeld bij het speeltoestel op het schoolplein. De fotograaf koos een plek in de school waar hij de kinderen voor een scherm kon zetten. Er kwamen ook kleurenfoto's, maar als ik ze in mijn albums terugkijk zijn die van de eerste jaren erg verkleurd. Zelf kreeg ik van de fotograaf een voorkeursbehandeling (in de hoop dat hij terug mocht komen). Hij maakte van mijn familie thuis ook een paar foto's. Wij noemden die onze staatsieportretten.

Henk Blom, Renesse

Dorlein, Antje Breel, Saar Hoebeke, Marie Schout, Lijntje Lijnse, Mina van der Linde, Dina Oste, Pie Back, Anna van der Linde, Marie Dorlein, Dina Machielse. Boven Katrien van Keulen, Suus de Meij, Pietje Louwerse.

Op schoolreis: rijtoer door Walcheren

Ik herkende mijn opa op de foto in Zeeuws Weerzien nr 14, over de schoolreis van de klas uit Ritthem. Mijn opa was het hoofd der school en staat helemaal rechtsachter, met hoed. Ik heb een hele serie scherpe foto's van die schoolreis, met de namen van veel kinderen erbij.

Wim de Mey, Vlissingen

Abr Cevaal van Berglust met zoon Jan op wagen, meester de Meij, jfr Verschelling en meester Lampert Jan Meliefste, Joost Bak, Leen de Visser, Jan de Pagter en dochter Kaatje.

Samen de Oud Rotterdammer lezen?

Met veel plezier lees ik uw krant Zeeuws Weerzien. Sinds een paar jaar heb ik ook een abonnement op de Oud Rotterdammer. Het is in feite zonde, dat ik die alleen lees. Tot voor kort gaf ik hem door aan een kennis, maar die is ons helaas ontvallen. Dus hierbij het aanbod voor de liefhebber: De Oud Rotterdammer is bij mij op te halen. Neem contact op via fbgrd@zeelandnet.nl. De Oud Rotterdammer verschijnt eens per twee weken. In het uiterste geval wil ik de krant ook brengen.

Fred van den Bogaard, Oost-Souburg

Herinnering aan leraar W.D. de Bruine

Op de voorpagina van Zeeuws Weerzien nr 14 staat een foto van klas 3a van de Rijks H.B.S. in Vlissingen, waarbij de naam W.D. de Bruine is vermeld als leraar. Deze W.D. de Bruine werd later directeur van de Provinciale Bibliotheek Zeeland. Enkele fusies later (van P.B. naar Openbare Bibliotheek Middelburg en Provinciale Bibliotheek Centrale), werd hij mijn baas! N.a.v. dit bericht komen vele mooie en ook hilarische herinneringen naar boven. Dank W.D. de Bruine (I.M.) voor deze bijzondere jaren.

Georgette Hiel, St Jansteen

Geïnspireerd door meester Wim Jansen

Provincie Zeeland ondersteunt vanaf het prille begin de ontwikkeling van Zeeuws Weerzien. Recent dronken wij een kopje koffie met gedeputeerde Harry van der Maas en vroegen hem naar een herinnering aan zijn schooltijd: „Op de basisschool zat ik in de klas bij meester Wim Jansen. Hij woont nu in Veere. Meester Jansen was een kleurrijk persoon. Door zijn boeiende vertellingen nam hij je mee in de geschiedenis en de wereld om je heen. Vaak gingen we de klas uit, om nieuwe dingen te ontdekken. Maatschappelijke thema's besprak hij in de klas. Ook prikkelde hij je om vragen te stellen en discussie te hebben. Eigenlijk bijzonder positief realiseer ik me nu. Hoewel we van (kerkelijke) achtergrond sterk verschilden, heeft juist hij mij de belangstelling voor het onderwijs en de maatschappij bijgebracht. Eigenlijk is toen mijn politieke interesse begonnen! Uiteindelijk stond ik later net als hij voor de klas. Meester Jansen kwam trouwens op de kansel terecht als predikant. Al weer een aantal jaren ben ik nu gedeputeerde in Zeeland. Met niet geheel verrassend ook onderwijfs, samenleving en jongerenparticipatie in m'n portefeuille. Via Zeeuws Weerzien groet ik hem!”

Harry van der Maas, gedeputeerde Provincie Zeeland

Limonade uit de melkbus

Tijdens de leesbijeenkomst in Veere kwamen veel herinneringen boven aan schoolreisjes van vroeger. Dat wil zeggen: in oorlogstijd ging je natuurlijk nog helemaal niet op reis. Vlak na de oorlog was zo'n reis een hele uitgave voor de ouders. Dat in het artikel in Zeeuws Weerzien nr 14, over de schoolreis door Walcheren, wordt gesproken over krentenbrood voor de lunch, verbaasde iedereen een beetje. Dat was in hun tijd een uitermate luxe product. „Bij ons werden bij Bakker Broodman kadetjes besteld voor het schoolreisje. Onze ouders gingen die smeren, ze werden vervolgens in grote kartonnen dozen gedaan. Op het strand, vaste eindbestemming, werden de broodjes uitgedeeld. Iedereen nam een eigen beker mee. Die werd gevuld met siroop, die met een houten lepel uit een grote melkbus werd geschepet.” Andere deelnemers aan de bijeenkomst gingen voor het eerst op schoolreis naar Rotterdam, waar de Maastunnel net gereed was. Dat maakte veel indruk. Alleen de 6e klas mocht zo'n lange reis maken.

Open vensters

Op de lagere school werd het boekje 'open vensters' gebruikt. Ik kan mij niet meer herinneren of de onderwijzer hier iets bij vertelde, of dat er een werkboek bij hoorde. Weet iemand dit toevallig nog?

Fiet Meijers, Veere

Niet alle reacties kunnen in de krant worden opgenomen. Lees daarom verder op www.zeeuwsweerzien.nl/van-lezers.

Daar reageert Wim Deijnen uit Sluis op de foto van kinderen die 'duiten rapen' op het Nollestrand van Vlissingen. Hij weet de ins en outs van het schip op de achtergrond, dat ooit bij de KMS De Schelde werd gebouwd. Roger Blaakman heeft mooie herinneringen aan de ambachtsschool. Wat zou het mooi zijn als die nog bestond, met alle tekorten op de huidige arbeidsmarkt. Karel Tiggeleman deelt herinneringen aan catechismus op school, de komst van de ballpoint, de eerste pasjes op dansles.... Veel leesplezier!

Samen lezen en herinneren

Uitnodiging

Wat weet u er nog van?

Strak in het pak op de schoolfoto, het eerste Polaroid toestel, kleurenfoto's die door de jaren zijn vergeeld... Vast en zeker komen er nog veel meer herinneringen bij u boven. Deze verhalen horen wij graag! Kom daarom naar één van onze bijeenkomsten en praat gezellig mee.

Geef u op voor een bijeenkomst

Op steeds meer locaties in Zeeland worden bijeenkomsten gehouden. Vrijwilligers van Zeeuws Weerzien zijn aanwezig om u welkom te heten met een kopje koffie of thee. Zij gaan graag met u in gesprek over het thema van de krant. Uw herinneringen vormen een goede aanvulling op de Zeeuwse verhalen die wij verzamelen.

Toegang

De toegang is gratis (inclusief kopje koffie/thee). Neem gerust een kennis of buurman/buurvrouw mee.

Tijdstip

De bijeenkomsten zijn van 14.00-15.00 uur. De locaties vindt u op de bon hieronder.

Mevrouw Steenaard-Hardon toont het schortje dat haar moeder heeft gemaakt voor het handwerkexamen | Foto Hanneke de Vroe

Aanmelden

U bent altijd welkom, maar bij voorkeur horen wij graag of wij op uw komst mogen rekenen. Dit kan op de volgende manieren:

• Stuur een e-mail aan Rina Cevaal via leesteam@zeeuwsweerzien.nl (vermeldt duidelijk de locatie waar u naartoe komt en met hoeveel personen)

OF

• Vul onderstaande bon in en stuur deze in een gefrankeerde envelop aan: Zeeuws Weerzien, Postbus 33, 4350 AA Veere

Kijk op www.zeeuwsweerzien.nl/leesteam voor actuele informatie en (nieuwe) bijeenkomsten bij u in de buurt.

Voor meer informatie: www.zeeuwsweerzien.nl/leesteam

Ik kom met persoon/personen naar de bijeenkomst:

Naam: _____

Straat: _____

Woonplaats: _____

Telefoonnummer (voor noodgeval, niet verplicht): _____

Plaats	Datum
☐ Bibliotheek Hulst Vismarkt 1, 4561 AZ Hulst	☐ 12 december 2022 ☐ 16 januari 2023 ☐ 13 februari 2023 ☐ 13 maart 2023
☐ Korenmaat Kappellestraat 27, 4351 AL Veere	☐ 16 december 2022 ☐ 27 januari 2023
☐ Dorpshuis Ons Dorpsleven/Theater De Verwachting Dorpsstraat 22-24, 4389 TP Ritthem	☐ 11 januari 2023; 10.30 -11.30 uur
☐ SVRZ De Tienden Borné 14, 4374 DB Zoutelande	☐ 2 februari 2023 ☐ 2 maart 2023 ☐ 6 april 2023
☐ ZB Bibliotheek van Zeeland Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg	☐ 7 maart 2023

In de bibliotheek van Hulst bent u iedere tweede maandag van de maand vanaf 14 uur welkom voor een kopje koffie met Zeeuws Weerzien. Wij horen graag uw verhalen bij het thema van de krant. Neem gezellig iemand mee! Op de foto v.l.n.r. Hanneke de Vroe, Cobi de Lange, Ankie van Esbroek, Yvette Baljeu | Foto: PR Bibliotheek Hulst

Word vrijwilliger

Lijkt het u leuk om, samen met een andere vrijwilliger, een herinneringsbijeenkomst te begeleiden? Neem dan contact op met Rina Cevaal via leesteam@zeeuwsweerzien.nl.

Wij zoeken vooral nieuwe teamgenoten in de regio's Zeeuws-Vlaanderen, Schouwen-Duiveland en Noord-Beveland.

Wat verwachten wij van u:

▶ affiniteit met het ophalen van herinneringen aan het Zeeland van de vorige eeuw

▶ enthousiaste begeleiding van onze bijeenkomsten (gastvrouw / gastheer)

▶ minimaal 4 x per jaar beschikbaar voor een bijeenkomst bij u in de buurt

▶ helpen met het werven van deelnemers in eigen omgeving.

Vrijwilligers van onze stichting ontvangen geen financiële tegemoetkoming. Wel is reiskostenvergoeding mogelijk. Als lid van ons enthousiaste team kunt u deelnemen aan vrijwilligersbijeenkomsten en workshops ter ondersteuning van uw werkzaamheden.

De activiteiten van Stichting Zeeuws Weerzien worden in 2022/2023 financieel ondersteund door:

FONDS
SLUYTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN

VSBfonds,
iedereen doet mee

